

NOTAT

Sundheds- og Ældreministeriet

Enhed: AELSAM
Sagsbeh.: DEPAGA/SUMLFI
Koordineret med:
Sagsnr.: 1709222
Dok. nr.: 520459
Dato: 09-02-2018

Notat til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg om besvarelse af Kommissionens åbningsskrivelse nr. 2017/2159 vedrørende manglende gennemførelse af direktiv 2014/87/Euratom.

Ved brev af 8. december 2017 har Europa-Kommissionen henledt den danske regerings opmærksomhed på gennemførelsen i dansk ret af Rådets direktiv 2014/87/Euratom af 8. juli 2014 om ændring af direktiv 2009/71/Euratom om EF-rammebestemmelser for nukleare anlægs nukleare sikkerhed.

Det ændrede direktivs bestemmelser er allerede implementeret i Danmark ved gennemførelsen af direktiv 2009/71/Euratom, som Danmark meddelte kommissionen i rapporten: "First National Report from Denmark - Council Directive 2009/71/EURATOM of 25 June 2009 on nuclear safety" (Sundhedsstyrelsen 2014).

Det fremgår af Kommissionens åbningsskrivelse, at selv om den danske regering anser forpligtelserne i medfør af 2014-ændringsdirektivet for overholdt, ønsker Kommissionen oversendelse af de dokumenter, som forklarer forholdet mellem direktivets bestemmelser og de tilsvarende nationale bestemmelser, uagtet at det af underretningen af 14. august 2017 til Kommissionen fremgår, at dokumentationen er uændret og beskrevet i implementeringsrapporten indsendt i 2014.

Kommissionen har modtaget underretning om implementering af direktiv 2014/87/Euratom af 8. juli 2014 om ændring af direktiv 2009/71/Euratom om EF-rammebestemmelser for nukleare anlægs nukleare sikkerhed den 30. januar 2018.

Som en uddybning af notifikationen foretages herunder en gennemgang af forholdet mellem direktivets bestemmelser og de tilsvarende nationale bestemmelser.

Gennemgang artikel for artikel:

Nedenfor er gennemgået, hvorledes bestemmelserne i det ændrede direktiv er efterlevet som beskrevet i rapporteringen om gennemførelsen af direktiv 2009/71/Euratom.

Artikel 2

Ændring i anvendelsesområdet har ingen indvirkning på danske forhold. Efter atomanlægsloven kræves tilladelse til nukleare anlæg, det være sig under detaljerede betingelser for tilladelsen jf. den oprindelige formulering, eller under den mere generelle formulering i ændringen. Der henvises til 4(1c) nedenfor.

Artikel 3

Ændringen i artikel 3(1)(a) vedrører definitionen af nukleart anlæg, men har ikke givet anledning til ændringer i dansk lovgivning, idet ændringen er redaktionel og uden indholdsmæssig betydning (ombytning af rækkefølgen i betegnelser). Begrebet nukleart anlæg er defineret i § 1, litra d) i atomanlægsloven.

Der er endvidere blevet indført yderligere definitioner i Artikel 3 (6) -(11) af begreber ulykke, hændelse, normal drift, konstruktionsforudsætninger, konstruktionsbestemmende ulykke og alvorlige omstændigheder. Definitionerne er ikke gennemført eksplicit, dog indgår de begreber og områder som definitionerne vedrører, af de nationale regler og arrangementer, der gennemfører direktivets materielle bestemmelser, jf. nedenfor, navnlig vedrørende gennemførelse af artikel 8d (1).

Artikel 4(1)

Det danske system (national framework) for nuklear sikkerhed er baseret på:

- Lov nr. 170 af 16 maj 1962 om nukleare anlæg (Atomanlægsloven)
- Ministeriet for Sundhed og Forebyggelses (nu Sundheds- og Ældreministeriet) cirkulæreskrivelse af 21. december 2011 til de nukleare tilsynsmyndigheder efter atomanlægsloven

Ad 4(1a):

Atomanlægsloven fastsætter, at Sundhedsstyrelsen under Sundheds- og Ældreministeriet og Beredskabsstyrelsen under Forsvarsministeriet er nukleare tilsynsmyndigheder. Tilsynsområdet omfatter alle "nukleare anlæg" omfattet af loven, herunder anlæg til håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald.

Ad 4 (1b):

Formålet med reguleringen efter atomanlægsloven og andre love på strålebeskyttelsesområdet er, at anlægsindehavere skal opfylde deres forpligtelser til at sikre, at anlæg og drift sker under anvendelse af utvivlsomt tilstrækkelige ressourcer, såvel menneskeligt, kompetencemæssigt som økonomisk, at sikre løbende efteruddannelse og anden nødvendig information af enhver person, der har betydning for de sikrings- og sikkerhedsmæssige forhold ved etablering, drift eller afvikling af nukleart anlæg, at sikre procedurer og foranstaltninger til at opretholde den optimale sikkerhed ved etablering, drift eller afvikling af nukleare anlæg, at dokumentere en hensigtsmæssig udførelse og en passende kvalitet af anlægget og det tilhørende udstyr, og endeligt til løbende at vurdere og forbedre de sikkerhedsmæssige forhold på en systematisk og kontrollerbar måde.

Ad 4(1c):

Atomanlægsloven fastsætter, at opførelse og drift af nukleare anlæg er underlagt krav om tilladelse fra sundhedsministeren.

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelses cirkulæreskrivelse fastsætter endvidere, at de nukleare tilsynsmyndigheder har til enhver tid adgang til nukleare anlæg og kan fordre sig meddelt enhver oplysning af betydning for udøvelsen af tilsynet. De nukleare tilsynsmyndigheder kan i påtrængende tilfælde forlange brugen af et nukleart anlæg standset, indtil de sikkerhedsmæssige forhold på anlægget igen vurderes at være tilfredsstillende.

Endeligt påhviler det de nukleare tilsynsmyndigheder i givet fald at indlede strafferetlige sanktioner.

Ad 4(1d):

I medfør af cirkulæret omfatter de nukleare tilsynsmyndigheders opgaver, ansvar og beføjelser fastlæggelse af betingelser for etablering, drift og afvikling,

meddelelse af pålæg, som er fornødne for at sikre overholdelse af vilkårene for godkendelsen og betingelser for etablering, drift og afvikling, eller som i øvrigt skønnes nødvendige og endeligt løbende kontrol med at de fastsatte betingelser overholdes gennem tilsynsmæssige vurderinger og inspektioner.

Ad 4(1e):

Der henvises til 4(1c)

Artikel 5

Ad 5(2a):

Atom anlægsloven fastsætter at Sundhedsstyrelsen under Sundheds- og Ældreministeriet og Beredskabsstyrelsen under Forsvarsministeriet er nukleare tilsynsmyndigheder. De nukleare tilsynsmyndigheder refererer til sundhedsministeren, men udøver en uafhængig myndighedsfunktion med reference til atom anlægsloven.

Operatøren med ansvar for afvikling af de nukleare anlæg ved Risø er Dansk Dekommissionering som er en institution under Uddannelses- og Forskningsministeriet. Dette sikrer en formel og funktionel adskillelse af de nukleare tilsynsmyndigheder fra operatøren med det primære ansvar for sikker drift af de nukleare anlæg i Danmark.

Ad 5(2b):

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelses cirkulæreskrivelse fastsætter, at de nukleare tilsynsmyndigheders opgaver, ansvar og beføjelser omfatter fastlæggelse af betingelser for etablering, drift og afvikling, meddelelse af pålæg, som er fornødne for at sikre overholdelse af vilkårene for godkendelsen og betingelser for etablering, drift og afvikling, eller som i øvrigt skønnes nødvendige og endeligt løbende kontrol med at de fastsatte betingelser overholdes gennem tilsynsmæssige vurderinger og inspektioner.

Ad 5(2c):

Det fremgår af finanslov for finansåret 2018 (LTB nr. 2 af 29/12/2017), at på § 16.11.11.10-kontoen afholdes bevillingsfinansierede udgifter i relation til strålebeskyttelse, rammer og rådgivning af sundhedsvæsenet og sociale indsatser m.v.

Ad 5(2d):

Det påhviler i medfør af Ministeriet for Sundhed og Forebyggelses cirkulære de nukleare tilsynsmyndigheder at opretholde og videreudvikle ekspertise og kvalifikationer i forbindelse med nuklear sikkerhed gennem ordninger for uddannelse af personale.

Ad 5(2e):

Der henvises til 5(2a).

Ad 5(2f):

I medfør af Ministeriet for Sundhed og Forebyggelses cirkulære skal de nukleare tilsynsmyndigheder stille alle relevante oplysninger af betydning for sikkerheden på og omkring det nukleare anlæg til rådighed for offentligheden under hensyntagen til sikringsmæssige forhold og i samarbejde med anlægsindehaveren, samt hvert tredje år at fremsende en statusrapport for den nukleare sikkerhed til sundhedsministeren, som videresender rapporten til Folketinget til orientering.

Ad 5(3a):

Der henvises til 5(2b):

Ad 5(3b):

Der henvises til 4 (1b):

Ad 5(3c):

Der henvises til 4 (1c):

Ad 5(3d):

Der henvises til 4 (1c):

Artikel 6

Ad 6(a):

Der henvises til 4 (1b):

Ad 6(b):

Der henvises til 4 (1b):

Ad 6(c):

Der henvises til 4 (1b):

Ad 6(d):

Der henvises til 4 (1b):

Ad 6(e):

Der henvises til 4 (1b):

Ad 6(f):

Der henvises til 4 (1b):

Artikel 7

Der henvises til 4 (1b):

Artikel 8

Ad 8 (1a):

Der henvises til 5(2f):

Ad 8 (1b):

Information til offentligheden følger sektoransvarsprincippet, og dermed påhviler det de relevante sundheds-, fødevarer-, ordensmyndigheder m.fl. at videregive nødvendige oplysninger på hver deres myndighedsområde.

Med henblik på at sikre korrekt og rettidig kommunikation og information foreligger aftaler mellem relevante myndigheder om informationsindsatsen som en del af den nukleare beredskabsplan, der også omfatter arrangementer for tidlig videregivelse af information.

Lov nr. 244 af 12 maj 1976 om sikkerhedsmæssige og miljømæssige forhold ved atomanlæg fastsætter Beredskabsstyrelsens forpligtelser vedrørende internationalt samarbejde om nuklear sikkerhed.

Ad 8 (2):

Der henvises til 5(2f) samt 8 (1b).

Ad 8 (3):

Danske nukleare tilsynsmyndigheder er engageret i samarbejde og erfaringsudveksling med tilsynsmyndigheder i nabolande samt med EU og IAEA. Arbejdet omfatter bilaterale arrangementer for udveksling og deling af information og samordning af procedurer for varsling.

Lov nr. 244 af 12 maj 1976 om sikkerhedsmæssige og miljømæssige forhold ved atomanlæg fastsætter endvidere Beredskabsstyrelsens forpligtelser vedrørende internationalt samarbejde om nuklear sikkerhed.

Ad 8 (4):

Følgende projekttyper er optaget på bilag 1 i Europa- Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet):

Punkt 2, litra b)

Kernkraftværker og andre kernereaktorer herunder demontering og nedlukning af sådanne kernkraftværker eller reaktorer¹ (bortset fra forskningsanlæg til fremstilling og forarbejdning af spaltelige og fertile stoffer, hvis maksimumskapacitet ikke overstiger 1 kW vedvarende termisk ydelse)

Punkt 3, litra a)

Anlæg til oparbejdning af bestrålet nukleart brændsel

Punkt 3, litra b)

Anlæg, der er bestemt:

- i) til fremstilling eller berigning af nukleart brændsel
- ii) til oparbejdning af bestrålet nukleart brændsel eller højradioaktivt affald
- iii) til endelig bortskaffelse af bestrålet nukleart brændsel
- iv) udelukkende til endelig bortskaffelse af radioaktivt affald
- v) udelukkende til deponering (planlagt til at vare i mere end 10 år) af bestrålet nukleart brændsel eller radioaktivt affald på et andet sted med produktionsstedet.

VVM-direktivet og ændringsdirektivet hertil, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014 om ændring af direktiv 2011/92/EU om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet, og miljøvurderingsdirektivet af planer og programmer, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet, og endelig høringsreglerne til sikring af Espoo-konventionen af 25. februar 1991 om vurdering af virkningerne på miljøet på tværs af landegrænserne effektive virkning, er alle implementeret i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), jf. lovbekendtgørelse nr. 448 af 10. maj 2017.

Projekttyper er optaget i lovens bilag 1 og bestemmelserne for inddragelse af offentligheden fremgår af lovens § 2, § 5 (definitioner), og kapitel 13 -15.

Artikel 8a

Ad 8a (1):

Der er ikke etableret nukleare anlæg i Danmark efter 14. august 2014.

Ad 8a (2):

Der henvises til 4 (1b)

Artikel 8b

Ad 8b (1a-f):

Der henvises til 4 (1b)

Artikel 8b

Ad 8b (2a-d):

Under hensyntagen til artikel 8a (2), henvises til 4 (1b)

Ad 8b (2a, b, c):

Der henvises til 4 (1b)

Operatøren med ansvar for afvikling af de nukleare anlæg ved Risø (Dansk Dekommissionering) er i "Betingelser for Drift og Afvikling", udstedt af de nukleare tilsynsmyndigheder i medfør af Atomanlægsloven, forpligtet til at opretholde et kvalitetssystem (ISO 9001) som sikrer effektiv registrering og dokumentation af alle forhold vedrørende dekommissioneringen af de nukleare anlæg ved Risø.

Ad 8b (2d):

Der henvises til 5(2d), 4(1b)

Dansk Dekommissionering skal endvidere i medfør af "Betingelser for Drift og Afvikling" for en hver stillingsfunktion opretholde et kvalifikations-, uddannelses- og træningsniveau der modsvarer stillingens ansvar.

Artikel 8c

Ad 8c (a):

Der henvises til 4(1b, c):

Ad 8c (b):

Der henvises til 4(1c):

Artikel 8d

Ad 8d (1): Der henvises til 4 (1b), herunder eksplicit, at operatører af nukleare anlæg efter lov vil skulle opfylde en række betingelser angående sikkerhed, herunder opretholde interne beredskaber som omfatter procedurer for information, nødberedskab og indsatsforanstaltninger.

Operatøren (Dansk Dekommissionering) med ansvar for afvikling af de nukleare anlæg ved Risø (forskningsreaktorer, som ikke længere er i drift) er i medfør af "Betingelser for Drift og Afvikling", som indeholder vilkår udstedt af de nukleare tilsynsmyndigheder i medfør af Atomanlægsloven, forpligtet til at opretholde interne beredskaber som omfatter procedurer for information, nødberedskab og indsatsforanstaltninger. Disse arrangementer er i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens radiologiske beredskabsplan.

Sundhedsstyrelsens radiologiske beredskabsplan (delplan til Sundhedsstyrelsens beredskabsplan) er en del af plangrundlaget i det nationale system for nuklear sikkerhed, og er endvidere udformet i overensstemmelse med kravene i artiklerne 97 og 98 i Rådets direktiv 2013/59/Euratom af 5. december 2013 om fastlæggelse af grundlæggende sikkerhedsnormer til beskyttelse mod de farer, som er forbundet med udsættelse for ioniserende stråling.

Regeringen har besvaret Kommissionens åbningskrivelse i overensstemmelse med det ovenfor anførte.